

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**VII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 23-24 травня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 1:403:316.6 (08)

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 23-24 травня 2024 р.) 181 с.

Рецензенти:

Голубович Інна Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безперервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів VII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; аналізують Голодомор-Геноцид-Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; показують трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; розкривають сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; розглядають філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства та філософію синергетики. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 27 червня 2024 р.)

і необхідність природної еволюції кожного суспільства і цивілізації в цілому в новий, гармонійно пов'язаний з природою стан. Вона виникає відповідно до холістичної парадигми розвитку природи і суспільства і змістовно пов'язана з подоланням дуалізму природного і соціального. У прямому вираженні цей процес постає як розвиток здатності кожного конкретного суспільства і цивілізації в цілому змінюватися і створювати логіку практичної і теоретичної взаємодії з різними природними комплексами і всією біосферою.

По суті, мова йде про глобальну соціальну революцію, яка змінить етичні установки, систему цінностей і норми людської діяльності, і яка охопить всі конкретні суспільства, що складають сучасну цивілізацію. Причому сутність цієї революції пов'язана саме з тим, що вона не просто захоплює всі країни (конкретні суспільства), а розгортається по відношенню до цивілізації як до певної системи, стаючи найважливішим етапом формування її цілісності.

Ця проблематика, що зумовлена екологічним імперативом, пошуком механізмів гармонійного розвитку, переходу в русло природосумісного суспільного розвитку, передбачає вихід на нові дослідницькі горизонти.

Сутність цих досліджень полягає у філософському осмисленні людського життя в умовах культурно-антропологічної кризи. Загальний пафос цих пошуків обумовлений переглядом образу людини і успадкованих від Просвітництва уявлень про знання і умови його використання. Саме зрушення, що відбуваються в уявленні людини про себе, і тлумачення її відносин з природою, що виникають на цій основі, в кінцевому рахунку визначають уявлення про природу, характер взаємодії з нею як на полюсі індивіда, так і на полюсі суспільства.

Новий образ людини пов'язаний з виявленням антропологічних основ, що забезпечують зміну «програми» людського буття як передумови нових, гармонійних форм життя, адекватних людині і природі, нових планів буття.

Список використаної літератури:

1. Фром Е. Душа людини. Вид-во: «Республіка», 2012р.430с.

Козленко Павло Юхимович, кандидат філософських наук, заслужений працівник культури України, директор ГО «Одеський центр дослідження Голокосту», м.Одеса, Україна

МОРАЛЬНІСТЬ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Сучасне суспільство характеризується прискоренням темпів розвитку техніки, створенням нових інтелектуальних продуктів, трансформацією інформації в найважливіший глобальний ресурс людства. Дослідники пов'язують зміни, що відбуваються з інформатизацією, все більш відчутно заявляє про себе

у всіх сферах. Вони констатують процес переходу глобальної цивілізації в новий якісний стан-інформаційне суспільство.

Незважаючи на різноманітність підходів, оцінок і прогнозів становлення інформаційного суспільства, вони виявилися вибудуваними в основному за однією схемою: сучасні засоби зв'язку та інформаційні технології створили нову ситуацію, в якій, з одного боку, є додаткові можливості для прогресу і, в тому числі вирішення світоглядних протиріч, а з іншого боку, виникає все більша кількість різноманітних проблем, які автори відносять як до перешкод на шляху до нового суспільства, так і до його неминучих наслідків. Проявами інформаційного суспільства не без підстав прийнято вважати утвердження інформаційної картини світу, зміну життєдіяльності і соціального світоустрою на основі активного і повного використання знання у всіх суспільно значущих видах людської діяльності, усвідомлення єдності законів функціонування інформації в природі і суспільстві, практичне їх застосування, створення індустрії виробництва і переробки інформації.

Перехід суспільства до нової епохи сприяє введенню в соціально-філософський дискурс категорій «інформація», «інформаційне суспільство», «віртуальне суспільство», «віртуалізація», «суспільство знань». Поряд з синергетичною площиною сучасного суспільства, інформація, перетворюючись в найважливіший глобальний ресурс людства, стала розглядатися як одна з найважливіших складових навколишнього світу. Нове інформаційне середовище націлює на формування певних світоглядних і аксіологічних пріоритетів, відповідно до яких змінюються і відтворюються моральні характеристики інформаційного суспільства. З іманентного йому оперування ідеями, образами, інтелектом, знаннями виникає дослідницький інтерес до вивчення символічних реальностей і їх етичних копій. Актуалізується також питання про вплив подібних реальностей на свідомість як індивідуальне, так і суспільне, а крім того, формування персональної картини світу людини, його світогляду. У зв'язку, з чим з'являється можливість інтерпретації динаміки розвитку моральних цінностей, що супроводжує світоглядні трансформації.

Фундаментальні ідеї, що характеризують якісно нову цивілізацію інформаційного типу, були висунуті в працях відомих західних філософів, в числі яких Т. Адорно, М. Вебер, Х. Ортега-і-Гассет, А. Тойнбі, М. Хайдеггер, М.Хоркхаймер, К. Ясперс та інші.

Сама ідея інформаційного суспільства була сформульована в кінці 60-х-початку 70-х років ХХ століття. Термін «інформаційне суспільство» ввів професор Токійського технологічного інституту Ю. Хаяші. Дослідниками і розробниками теорії інформаційного суспільства стали М. Кастельс, Ф. Вебстер, Е. Гідденс, Ю. Хабермас, Д. Мартін, Г. Молітор, Е. Тоффлер, Д. Белл, З.Бжезінський, А. Кінг, Д. Несбіт, А. Турен, П. Дракер, М. Маклюен та інші.

Одним з перших дослідників, які спробували обґрунтувати концепцію інформаційного суспільства, був японський професор І. Масуда, який приділив

особливу увагу трансформації людських цінностей в інформаційному суспільстві і висунув утопічну концепцію про безконфліктність даного виду суспільного ладу [1].

Вивчення соціально-філософських аспектів становлення інформаційного суспільства продовжилося дослідженнями Дж. Барлоу, Д. Белла, Д. Келлнера, М.Маклюена, Л. Мановича, Б. Петерса, Т. О'рейлі, Г. Рейнгольда, Е. Тоффлера, Ф. Вебстера, Ф. Фукуями, Т. Харіссона. Серед українських дослідників слід зазначити В. Бебика [2], А. Новицького [3], М. Пальчинську [4] та інших.

Аналіз наявної літератури показує, що у сьогоденні в гуманітарній науці накопичився значний пласт досліджень, присвячених інформаційному суспільству в цілому і окремим аспектам інформаційної етики зокрема. Однак вони не дають цілісного уявлення про стан і характер трансформації моральних цінностей інформаційного суспільств, особливо в контексті їх порівняльного аналізу з традиційними моральними цінностями. Дане дослідження є спробою показати особливості деяких уявлень про характер і механізми розвитку та зміни моральних цінностей інформаційного суспільства, що є істотною підставою для прогнозування моральних і етико-правових наслідків інформаційної революції в суспільстві, а також необхідної якісної трансформації суспільства.

Світоглядні трансформації в інформаційному суспільстві визначають основні тенденції зміни моральних цінностей. Головними з них є: переміщення інтересів суб'єкта з духовної, інтелектуальної сфери в матеріальну, тілесно-речову; перетворення культу знання і освіти в культ задоволення і природності; звільнення від прагнення до морального ідеалу і орієнтація на норми гедонізму і утилітаризму; підміна творчості споживанням, життя – грою, реальних відносин – віртуальними. Це, в свою чергу, обумовлює і віртуальне (ілюзорне за змістом) поведінку суб'єкта – активність без можливості відповідальності за прийняте рішення.

Створення комп'ютерних профілів, формує, перш за все, віртуальну ідентичність користувача, яка підміняє його реальну ідентичність. Це робить істотний вплив на позитивну свободу і моральний вибір індивіда, оскільки світ, з яким він взаємодіє, нав'язується йому і вибирається за нього. Морально мотивований підхід полягає в тому, щоб інформаційне суспільство захищало ідентичність як вихідну точку для ідентичності. Це повинно сприяти стимулюванню відповідальності, як результату визнання цінності самого індивіда, а не його профілів. Необхідною передумовою для цього повинні стати контроль і захист людиною особистих даних.

Ціннісні конфлікти і колізії в інформаційному суспільстві багато в чому провокуються неякісної, помилкової і ілюзорною інформацією, створеною для заміщення базових фактів артефактами. Даний інформаційний феномен отримав в науковій літературі назву «інфологема». Інфологеми з'являються як результат неусвідомлених помилок або свідомих, цілеспрямованих маніпулятивних впливів, моральна шкода яких визначається тим, що у людини – об'єкта

маніпулювання – створюється враження, що він сам управляє своєю поведінкою, здійснюючи усвідомлений вибір на основі раціонального аналізу ситуації. Інфологеми формують стійкі стереотипи індивідуальної та соціальної поведінки. Значна частина ціннісних інфологем має в своїй основі єдність двох властивих людині стереотипів: ксенофобії – ненависті до іншого (чужого) і прагнення знайти ворога – винуватця всіх бід. Саме такі маніпуляції, на наш погляд, стали причиною, коли російське суспільство сприяло російській агресії.

Порівняння класичної системи цінностей з системою цінностей інформаційного суспільства дозволяє говорити про перевернутість останнього. Вищий ряд займають тут цінності приємного і неприємного, засновані на відчутті насолоди і страждання, задоволення і болю. Вони детермінують інші ціннісні ряди, в тому числі ряд моральних цінностей, які приймають в силу цього універсальну гедоністичну і утилітаристську забарвленість. При цьому має місце не тільки зміна структури цінностей, зниження або піднесення їх в ієрархічному ряду, але головним чином їх суб'єктивна трансформація, звуження ціннісного сенсу, обмеження рамками інформаційного простору.

Сучасні медійні засоби надають трансформуючий вплив на психіку і свідомість людини, що призводить до радикальних зрушень в структурі моральної свідомості і до якісної зміни традиційних моральних реакцій. При цьому ефект трансформації виникає в силу ряду причин: онтологічної двозначності телевізійного зображення (ефект фантому); неувважності сприйняття; виникнення обивательської обмеженості; ставлення до новини як до вирішення; щеплення брехні; сприйняття світу як матриці (шаблонізація досвіду); перетворення телевізійної передачі в товар.

Особливістю трансформації моральних цінностей в умовах нових інформаційно-комунікаційних технологій, до яких відносяться управління цифрою ідентичністю і біометрія, радіочастотна ідентифікація, геопросторова мережа і мережі з комірчастою структурою та інші, є їх трансформація крізь природно-правову культуру суспільства, права людини, що дозволяє ввести їх в новий глобальний етико-правовий контекст. Оскільки вибір варіантів виконання і використання таких технологій тягне за собою моральні наслідки і робить прямий вплив на характер трансформації моральних цінностей, ці технології створюють значущі інфоетичні проблеми, головними з яких є дотримання прав людини і основних свобод в кіберпросторі, а також сприяння більшій доступності інформації та засобів комунікації.

Тому є необхідним подальше вивчення процесів розвитку і трансформації моральних цінностей в сучасному інформаційному суспільстві, сприяння становленню і розвитку інформаційної етики в якості прикладної і фундаментальної дисципліни знання.

Список використаних джерел:

1. Masuda Y. *The Information Society as Post-Industrial Society*. Washington, dc: World Future Society, 1981.

2. Бебик В.М. Глобальне інформаційне суспільство: поняття, структура, комунікації». *Інформація і право*. № 1. 2011. С. 41-49.

3. Новицький А. М. Феномен «інформаційного суспільства як об'єкт наукового дослідження. *Інформація і право*. № 1. 2011. С. 25-29.

4. Пальчинська М. В. Віртуальний простір в умовах соціокультурних трансформацій. Одеса: ВМВ. 2016. 388 с.

Остаточна Вікторія, здобувачка спеціальності Менеджмент соціокультурної діяльності Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, м. Чернігів, Україна.

Ладонько Людмила, професорка кафедри мистецьких дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, м. Чернігів, Україна

ВПЛИВ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ НА УСПІХ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Організаційна культура – це сукупність цінностей, переконань, норм і моделей поведінки, визначених через спільне сприйняття членами організації. Це фундамент, на якому організації можуть будувати своє майбутнє, адаптуватися до змін та досягати успіху. Це фундамент, на якому будуються всі організаційні процеси, включаючи прийняття рішень і комунікації, і саме він визначає унікальність та силу організації. Сильна організаційна культура, яка об'єднує співробітників навколо чітких цілей і спільних цінностей, створює мотивуюче середовище, де кожен відчуває свою цінність і відповідальність за загальний успіх. Таке середовище сприяє інноваціям та продуктивності, зміцненню командного духу та покращує імідж організації у умовах глобальної конкуренції [1].

Однак, важливо пам'ятати, що організаційна культура не є статичною. Вона потребує постійної уваги та коригування, щоб відповідати зростаючим бізнесовим та суспільним викликам і змінам. Отже, організаційна культура повинна бути адаптивною, здатною до розвитку та інновацій, мати стратегічний ресурс для забезпечення довгострокової стійкості та успіху. Сильна, гнучка та інклюзивна організаційна культура не лише забезпечує вражаючі короткострокові результати, але й конкурентні переваги та сталий розвиток в майбутньому.

Наприклад, успішні та креативні компанії, такі як TED та Pixar мають унікальний підхід до залучення людей та створення переконливого бренду і культури інновацій. Відкритий та інклюзивний підхід TED, відомий своїми потужними та надихаючими доповідями, приваблює відомих спікерів та велику

РОЛЬ ЖІНКИ В СУСПІЛЬСТВІ: ФІЛОСОФСЬКО-РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ	
Семко Яна Сергіївна	85
ПРИРОДА МИСТЕЦТВА У КОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРИ	
Стовпець Сергій Васильович	89
ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕРНЕТУ РЕЧЕЙ	
Федорова Інна Валеріївна, Поплавська Тетяна Миколаївна	92
ІДЕАЛ УСПІШНОЇ ЛЮДИНИ В СУЧАСНІЙ МАСОВІЙ СВІДОМОСТІ	
Усатюк Ігор Миколайович	94
ЕКОНОМІЧНІ ПРАВА ТА СВОДОДИ ЛЮДИНИ	
Чумак Єгор Олександрович, Вraith Галина Яківна	95
КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ МАРКСИЗМУ ТА ДІАЛЕКТИЧНОГО МАТЕРІАЛІЗМУ	
Шакун Євген Дмитрович	99
ФЕНОМЕН БЕЗПЕКИ: СВІТОГЛЯДНО-ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ	
СЕКЦІЯ 4. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ЦІННОСТЕЙ ТА ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ	
Yevgen Borinshtein, David Schwartz, Daniel Hasidim Or Chalon	102
IMPACT OF TOLERANCE ON CONFLICT RESOLUTION	
Барков Степан Федорович, Поплавська Тетяна Миколаївна	104
СТАЛІЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА ТА РЕВОЛЮЦІЯ ЦІННОСТЕЙ	
Білоусова Кіра Олексіївна	106
ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ЕМОЦІЙ ЛЮДИНИ	
Йорж Руслан Анатолійович	109
ДУХОВНІ ТА МАТЕРІАЛЬНІ ЦІННОСТІ В РАКУРСІ ПЕРСПЕКТИВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	
Дуков Олександр Володимирович, Поплавська Тетяна Миколаївна	110
ФОРМУВАННЯ ГАРМОНІЙНИХ ВЗАЄМОДІЙ ЛЮДИНИ І ПРИРОДИ ЯК ПРОЦЕС СТАНОВЛЕННЯ АНТРОПОГЕННОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	
Козленко Павло Юхимович	112
МОРАЛЬНІСТЬ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
Остаточна Вікторія, Ладонько Людмила	116
ВПЛИВ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ НА УСПІХ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Окорокова Віра Вікторівна	118